

Posudek bakalářské práce

Autorka: Tereza Stupková

Název práce: Člověk a dravec — strach, respekt a pouto

Vedoucí práce a autor posudku: Mgr. Daniel Sosna, Ph.D. (KSA, FF, ZČU)

Cílem práce bylo zkoumat vztah mezi člověkem a dravcem ze dvou různých pohledů. Prvním byl pohled profesionálů, kteří s dravci přicházejí denně do styku a druhý pohled laiků. Autorka sice po formální stránce nevymezuje cíl své práce explicitně (např. formou podkapitoly), ale výzkumné otázky čtenáři jasně naznačí směr, kterým se autorka hodlá vydat.

V úvodu autorka představuje motivace, které ji vedly k volbě tématu a upozorňuje i na klíčový problém antropomorfizace a antropocentrismu. Jasně jsou představeny výzkumné otázky a informativní je i rozbor pojmu dravec. Autorka navíc načrtává osnovu celého textu, ze které čtenář získá představu o obsahu dalších kapitol.

Další dvě kapitoly vytváří potřebný úvod do problematiky vztahu zvířat a lidí stejně jako vymezení základních pojmů. Autorka se pohybuje od biologizujících etologů až po obtížně zařaditelné bytosti typu Tima Ingolda. V této části se objevují i reflexe vlastních zkušeností autorky, což je zajímavé, ale strukturně by patřily až do diskuze. Chválihodný je důraz na vymezení základních pojmů v kapitole dvě, ale nelze tak dělat na úkor teoretického vymezení. Text je nešťastně formátován do podoby slovníkových hesel, což není běžné a narušuje to tok textu. Přehled historie sokolnictví i současné praxe je informativní a dokládá dobrou orientaci autorky v tématu.

Kapitola věnovaná metodologii popisuje metody sběru a analýzy dat. Autorka využila několik metod sběru dat, které navíc před aplikací testovala. V této kapitole by bylo vhodné citovat metodickou literaturu, kterou autorka evidentně použila, ale citovala zde pouze techniku kódování témat.

Výsledky jsou prezentovány solidně. Problém ale vidím v ne zcela jasné logice, která organizuje prezentaci výsledků. Autorka popisuje jednotlivé otázky a odpovědi na ně, ale není zde zřejmé, co bylo získáno jakou metodou (kap. 5.1). Výsledky získané různými metodami by bylo vhodnější diskutovat zvlášť. Zde vzniká představa, že proporcí a obsah odpovědí v dotaznících lze přímo porovnat s proporcí a obsahem odpovědí získaných rozhovorem. Výsledky dvou odlišných metod lze porovnat velmi obtížně.

Diskuze je zajímavá, ale čtenáře nutně zarazí, že tři hlavní otázky pro diskuzi se nekryjí s otázkami formulovanými v úvodu práce. V diskuzi se nicméně autorka snaží pochopit své výsledky a konfrontovat je s názory a výsledky jiných autorek a autorů. Čtenář zde najde i argument autorky, která se snaží například ukázat, že ve dvojici dravec vs. sokolník se adaptuje daleko více sokolník než dravec.

Závěr je jasný shrnuje výsledky výzkumu. Autorka argumentuje, že stereotypní představa o nadřazenosti člověka nad dravcem není opodstatněná a poukazuje na dvojznačnou povahu hierarchie, kde se může jako dominantní aktér jevit člověk i zvíře.

Formální stránka textu je velmi solidní. Překlepy jsou vzácné (s. 35, 47). Stylistika je slušná, jen občas se najdou drobné neobratnosti (s. 9, 11, 18, 20, 28, 42). Citování se jeví jako korektní. Drobné úlety typu odkazu na „listování“ v knize Lévi-Strausse (s. 10) nebo vlnnější citování metod (s. 21-23) jsou vzácné. Poznámky pod čarou jsou užívány střízlivě. V textu postrádám odkaz na objekty v příloze.

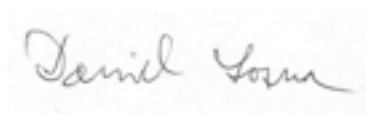
Rozsah použité literatury je odpovídající a anglické resumé je na bakalářskou práci velmi kvalitní. Přílohy jsou přehledné, ale u jednotlivých grafů a tabulek chybí označení (např. graf 4), což při absenci odkazů v textu znesnadňuje možnost jasného propojení textu a vizualizace. Vhodný

český termín pro *codebook* (s. 58) by mohl být seznam kódů. V příloze D postrádám vysvětlení zkratk.

Práci Terezy Stupkové i přes řadu drobností považuji za výbornou. Čtenář nalezne strukturovaný text vyplněný solidním obsahem, který vychází z vlastního výzkumu autorky. Tereza formuluje výzkumné otázky a také na ně odpovídá. Na práci je velmi sympatická snaha o vnitřní porozumění tématu, která vychází z autorčiny vlastní dlouhodobé zkušenosti práce se zvířaty a lidmi v prostředí zoologické zahrady. Čtenář cítí snahu o etnografičnost a rozbor zdánlivých drobností, které ale autorku vedou do roviny filozofických úvah o vztahu zvířat a lidí. Jako vedoucí práce navíc musím upozornit, že Tereza dokázala empirickou část projektu navrhnout a realizovat samostatně s minimálním přispěním vedoucího. Schopnost samostatně řešit vlastní projekt je prvek, který u svých studentek a studentů vídám velmi vzácně. Na rozdíl od většiny ostatních studentů Tereza nečekala, že za ni někdo něco vymyslí a zrealizuje a vrhla se po hlavě do výzkumu, se kterým měla minimální zkušenost. Výsledek považuji za zdařilý i přesto, že se v práci objevují některé chyby vyplývající z autorčiny limitované zkušenosti.

Otázka: Nemám otázek.

Navrhované hodnocení: Výborně



Daniel Sosna